

ОТЧЕТ
ЗА ДЕЙНОСТТА НА МРЕЖАТА ЗА РАННО ДЕТСКО
РАЗВИТИЕ В РОМСКА ОБЩНОСТ В БЪЛГАРИЯ
2019 ГОДИНА

ROMANI
EARLY YEARS
NETWORK

1. МИСИЯ И ЦЕЛИ НА МРЕЖАТА

Мрежата за ранно детско развитие в ромската общност в България (Мрежата) е създадена през януари 2018 година и се координира от фондация „Тръст за социална алтернатива“. Мрежата цели да подкрепи специалистите, работещи с деца от малцинствата, в повишаване на обхвата и качеството на предоставяните услуги, и се стреми да обедини усилията за застъпничество на членовете си в тази насока. Мрежата също така подкрепя развиването на ролеви модели от самата ромска общност. Основните цели на Мрежата са:

- Да развие експертния капацитет сред специалисти и помощен персонал, които работят с ромски общности в областта на ранното детско развитие
- Да помогне за увеличаване броя на специалистите от ромската общност, работещи за предоставяне на услуги в ранна детска възраст
- Да се застъпва за осигуряване на по-справедливи и качествени услуги, които да подпомогнат създаването на по-приобщаващи системи;
- Да предостави допълнителни възможности за стаж в ясли и детски градини на студенти от ромски произход.

2. ИЗВЪРШЕНИ ДЕЙНОСТИ

- **Членска маса на Мрежата за ранно детско развитие в ромска общност в България** – Мрежата има 204 члена към края на 2019 година, като приблизително 50% от тях са институционални и 50% са индивидуални членове. За момента членството в Мрежата е напълно безплатно.
- **Регионални събития на Мрежата РЕЙН** – В рамките на месец април се състояха две от общо трите регионални събития, които бяха реализирани през изминалата 2019 година. Едното събитие беше организирано от ДГ „Зорница“, град Добрич със съдействието на Фондация „Ръка за помощ“, а другото събитие беше организирано от ДГ №11 „Елхица“, гр. Хасково. През месец ноември 2019 година се състоя и третото регионално събитие, което беше организирано от екипа на ДГ „Слънце“ в гр. Луковит. На събитията присъстваха над 150 учители, университетски преподаватели, представители на местната власт и родители. На събитията бяха представени добри учителски практики, които подкрепят описаните теории в книгата на Ерик Дженсън – „Да преподаваме с

мисъл за бедността“ и в брошурата „Как бедността влияе върху развитието на децата“, преведена и адаптирана от РЕЙН България.

- **Програма за национални учебни посещения на здравни, педагогически специалисти и студенти** – през 2019 година стартирахме с изпълнение на настоящата програма, която имаше за цел да предложи възможности за подобряване и обогатяване на методите на преподаване в мултикултурна среда. В програмата взеха участие 8 детски градини или общи 16 учители.

- **Англо-Американско училище в София** творяха заедно с децата от детските градини в с. Лесново и гр. Радомир – общо 50 ученици от елитното Англо-Американско училище (ААУ) в гр. София посетиха детските градини в гр. Радомир и с. Лесново, където работиха и твориха заедно. След посещенията на детските градини, учениците от ААУ се срещнаха и с екипа на ТСА, като в рамките на половин ден обсъдиха

негативните последици от бедността и какво всъщност е нейното влияние върху развитието на децата в ранна детска възраст.

- **Стажантска програма „Ролеви модели в ранна възраст“** – Програмата цели да предостави възможности на студенти от ромски произход да получат практически умения за работа в детски градини в уязвими общности. През 2019 година Програмата се изпълняваше от 5 организации с идеална цел: сдружение „Бъдеще за всички“, фондация „Конкордия България“, фондация „Фонд за превенция на престъпността – ИГА“, сдружение „Клуб на нестопанските организации – Търговище“ и Сдружение „Свят без граници“ Стара Загора, които подкрепиха общо 7 студенти от ромски произход, имащи желание да се развиват като специалисти в областта на ранното детско развитие.

Превод на брошурата „Чуваш ли ме“ – Брошурата „Чуваш ли ме“ е вторият преведен материал в рамките на Мрежата РЕЙН. В нея се анализират процесите на усвояване на втория език и усилията, които се изискват от страна на децата и учителите в процеса учене, възпитание и формиране на нагласи. По време на обучението на Бетси Гроуб и Мария Джорджиу, брошурата беше представена за първи път пред членовете на РЕЙН България.

- **Обучение на тема „Как децата от уязвими общности да развият своите езикови и социално-емоционални умения–** Как могат детските учители да приветстват и окуражават богатството на майчиния език и същевременно да подкрепят децата-билингви да усъвършенстват владенето на български език? Как едни малки промени в организацията и дизайна на класната стая могат да окажат голямо влияние при ученето на език и подобряването като цяло на езиковите умения на децата?

Това бяха част от темите, които бяха представени от учителките Бетси Гроуб и Мария Джорджиу по време на двудневната работилница във филиалите на ДГ „Звезда“ в с. Роза, община Тунжда и ДГ „Пролет“ 18 в с. Безденица, община Монтана.

В двудневните работилници взеха участие над 50 учители от над 20 населени места, които в момента са настоящи членове на Мрежата РЕЙН.

- **Наръчници за здравословно хранене**

В рамките на 2019 година беше изработен наръчник за здравословно хранене за бременни майки и майки с деца от 0-3 години. Основната идея на наръчника е да подобри ефективността на работата на здравните специалисти и да предложи на майките с деца и бъдещите такива да приготвят евтини и същевременно здравословни ястия на своите деца. Наръчникът поставя основни акценти върху важността на майчината кърма, ползите от кърменето, принципите на захранване през различните възрастови периоди на децата, както и много други съществено важни въпроси, касаещи здравословния начин на живот.

- **Обмяна на опит в Крагуевац, Сърбия и Чаковец, Хърватия**

През месец ноември 2019 година 25 учители от цяла България, посетиха няколко детски градини в Чаковец, Хърватия и Крагуевац, Сърбия, посещавани предимно от ромски деца.

Двете инициативи бяха организирани със съдействието на Мрежата РЕЙН – Хърватия Мрежата РЕЙН – Сърбия, И двете мрежи работят в посока осигуряване на по-справедливи и качествени услуги за децата от ромски произход.

- **Създаване на консултативния съвет на Мрежата РЕЙН**

На 14 май 2019 година беше създаден Консултативния съвет на Мрежата РЕЙН, който е постоянно действащ консултативен орган по въпросите, свързани с дейността на Мрежата РЕЙН.

В първия консултативен съвет участват Спаска Михайлова (сдружение „Нов път“, Хайредин), Силвия Станчева (ЦМЕДТ „Амалипе“, Велико Търново / Шумен), д-р Стефан Стефанов (сдружение „Жажда за живот“, Сливен), Десислава Бошнакова (ДГ „Детски свят“, Горна Оряховица), Анахит Михайлова (ДГ „Слънце“, Луковит), и Светлана Златева (ДГ „Пролет“, Ямбол) и д-р Ирена Виденова – РЗИ, Враца.

ПЛАНИРАНИ ДЕЙНОСТИ ПРЕЗ 2020 ГОДИНА

- **Участие на Мрежата РЕЙН в годишната конференция на директорите на ЦМДТ „Амалипе“ през февруари 2020 година.**
- **Организиране на фокус групи в рамките на Мрежата РЕЙН за обсъждане на дизайна на оперативните програми ОПНОИР и ОПРЧР за новия програмен период 2021-2027 година.**
- **Пилотиране на наръчника за здравословно хранене на бременни и майки с деца от 0-3 години от НПО в периода от април до юни 2020 година.**
- **Организиране на национална конференция за официално представяне на наръчника за здравословно хранене през септември 2020 година.**

- **Участие на Мрежата РЕЙН** по време на годишната педагогическа конференция на Амалипе през месец април 2020 година.
- **Организиране на годишна среща на членовете на Мрежата РЕЙН** през юни 2020 година.
- **Изпълнение на Програмата „Ролеви модели в ранна детска възраст“** - ще предоставим възможност на още студенти от ромски произход, подкрепени от НПО, да проведат платен стаж в детска градина, работеща с уязвими общности.
- **Превод на материали и събиране на добри практики** - ще продължим да превеждаме видео и писмени материали, подкрепящи работата на различни специалисти с деца от ромска общност. Ще включим членовете на Мрежата в усилията ни да съберем база данни от добри практики в образователни институции.
- **Изпълнение на Програмата за национално учебни посещения на здравни и педагогически специалисти** – и тази година ще предоставим възможност на специалисти със здравен и педагогически профил, които работят с деца от ромски произход, да повишат практическите си знания и умения за предоставяне на висококачествени здравни и педагогически грижи.
- **Изпълнение на програмата за съвместно организиране на регионални събития** – Институционалните членове на Мрежата, съвместно с ТСА, ще организират полудневни събития с регионален характер, насочени към педагогически и непедагогически специалисти, работещи с деца на възраст 2-6 в детски градини и подготвителни групи в училища. На тези събития ще бъдат представени публикациите, които ТСА преведе:
 - Книгата „Да преподаваме с мисъл за бедността“ на Ерик Дженсен;
 - Брошурата „Как се отразява бедността на децата?“ на REYN Хърватска.
 - Брошурата „Чуваш ли ме“ на REYN Хърватска
- **Провеждане на едnodневен семинар за трансформативни дискусии:** Семинарът ще се съсредоточи върху научаването как да се използва трансформативният дискуссионен процес, за да се подобри разбирането на децата за реалността и желанието да направят промяна в собствения си живот и в полза на другите. Учителите и родителите са основната целева група за това събитие.